

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๔๐๖ / ๑๗๖๓

98
ภาค
วันที่ 5 ก.ค. ๖5
เวลา 17.11 น.

สคค. (eMail)

ส่ง : กวค.

รับที่ : 56886/65

4 ก.ค. 2565 เวลา 17.11 น.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ในพื้นที่ป่าชายเลน
ประจำปิงประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในท้องที่ ๑๓ จังหวัดชายฝั่งทะเล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
- หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 - ตารางจำแนกพื้นที่ป่าชายเลน ในความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
 - สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๕๖๕๖ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔
 - สำเนาหนังสือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ ทส ๐๔๐๖/๒๖๓๒ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔
 - สำเนารายงานการประชุมคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔
 - สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ในพื้นที่ป่าชายเลน ประจำปิงประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในท้องที่ ๑๓ จังหวัดชายฝั่งทะเล มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ ๑ เรื่องทรัพยากรทางบก ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๑ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ประเด็นย่อยที่ ๑.๖ จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ กำหนดให้พื้นที่ป่าไม้ (ป่าชายเลน) ที่มีราษฎรครอบครองโดยไม่ถูกต้องได้รับการจัดระเบียบ และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมตามกฎหมาย รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้ที่มีการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีการจัดการที่เหมาะสม

สำหรับ...

สำหรับประเทศไทยเคยมีป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ แต่ด้วยพื้นที่ชายฝั่งทะเลมีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน เพื่อวัตถุประสงค์ด้านต่างๆ มากมาย และมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงและมีสภาพเสื่อมโทรม เพื่อที่จะหยุดยั้งปัญหาดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ โดยมีสาระสำคัญคือ ให้ระงับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน และระงับการพิจารณาการขออนุญาตใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนของทางราชการ

อย่างไรก็ตาม โดยสภาพข้อเท็จจริงที่ผ่านมามีความจำเป็นทั้งทางด้านเศรษฐกิจด้านสังคม และด้านความมั่นคง ทำให้ไม่สามารถกำกับควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากการสำรวจและจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลนปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบว่า มีพื้นที่ป่าชายเลนในท้องที่ ๒๔ จังหวัด เนื้อที่ประมาณ ๒.๘๗ ล้านไร่ โดยแยกเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าชายเลน ๑.๕๓ ล้านไร่ ป่าอื่น ๆ หาดเลน หาดทราย แม่น้ำ คลอง ๐.๓๓ ล้านไร่ และพื้นที่เปลี่ยนแปลงสภาพป่าชายเลน ๑.๐๐ ล้านไร่ โดยพื้นที่ที่ไม่มีสภาพเป็นป่าชายเลนนั้น มีทั้งที่มีเอกสารสิทธิและไม่มีเอกสารสิทธิ ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ (๑) พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (๒) พื้นที่เกษตรกรรม (๓) เมืองและสิ่งก่อสร้าง และ (๔) อื่น ๆ (ทำเทียบเรือ นาเกลือ ฯลฯ) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าชายเลน

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ ข้อ ๓ ให้ระงับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนโดยเด็ดขาด และระงับการพิจารณาขออนุญาตใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน

๑.๒.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ ข้อ ๑ ให้คงไว้ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ และข้อ ๒.๖ ในพื้นที่อนุรักษ์ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนทุกกรณีทั้งภาครัฐและเอกชน

๑.๒.๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ ข้อ ๑.๒.๒ ในเขตอนุรักษ์ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนในทุกกรณี โดยรวมถึงพื้นที่ก่อสร้างสาธารณูปโภคสาธารณูปการ เพื่อก่อสร้างระบบบำบัดต่าง ๆ ด้วย

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๓.๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ ๒๗,๐๐๐ ไร่ โดยนำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ๑๑,๐๐๐ ไร่ และทำการปลูกฟื้นฟูป่าชายเลน ๑๖,๐๐๐ ไร่ เพื่อรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ซึ่งได้มอบหนังสืออนุญาตให้จังหวัดนครศรีธรรมราช เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแล้ว จำนวน ๑๐,๙๗๙-๐-๖๙ ไร่ ๖๙๕ ไร่ ๖๙๕ ไร่

๑.๓.๒ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำเนินการในท้องที่ อำเภอท่าศาลา อำเภอเมือง และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็นจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ๕,๐๐๐ ไร่ และนำมาฟื้นฟูระบบนิเวศ ๗,๐๐๐ ไร่ ซึ่งได้มอบหนังสืออนุญาตให้จังหวัดนครศรีธรรมราช เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแล้ว จำนวน ๓,๓๙๗ ไร่ ๓๖๓ ไร่ ๖๙๕ ไร่ และการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๔ จังหวัด ๒๘ ชุมชน เนื้อที่ ๒๘๗-๒-๘๒.๘๐ ไร่ ซึ่งได้มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์แล้ว จำนวน ๒๖ ชุมชน เนื้อที่ ๒๘๕-๓-๑๕.๗๙ ไร่ ๙๙๕ ไร่ ๖๙๕ ไร่

๑.๓.๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๘ จังหวัด จำนวน ๒๕๒ ชุมชน และได้มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์แล้ว จำนวน ๗๙ ชุมชน เมื่อวันที่ ๖๒๖-๐-๓๒ ไร่ ๓,๐๔๑ ไร่ ๓๖ ไร่

๑.๓.๔ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าชายเลน ดังนี้

๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๑ จังหวัด เนื้อที่ ๓,๑๑๖-๑-๒๘ ไร่ จำนวน ๑๘๙ ชุมชน

๒) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ในท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเล ๑๔ จังหวัด เนื้อที่ ๙๘๘-๒-๗๖ ไร่ จำนวน ๖๗ ชุมชน

ทั้งนี้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้เสนอขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ เพื่อขอใช้ประโยชน์พื้นที่แล้ว โดยคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการขั้นตอนการอนุญาต รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๑.๓.๕ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้จัดทำ ข้อมูลพื้นที่ชุมชนเป้าหมายเพื่อดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าชายเลน ในท้องที่ ๑๓ จังหวัด ชายฝั่งทะเล เนื้อที่ ๕๗๓-๓-๗๘ ไร่ จำนวน ๖๔ พื้นที่ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ โดยคณะอนุกรรมการจัดที่ดิน มีมติเห็นชอบกำหนดเป็นพื้นที่ชุมชนเป้าหมายในพื้นที่ป่าชายเลน ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ และคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้รับทราบพื้นที่เป้าหมาย ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยตามนโยบายรัฐบาล ดำเนินการในพื้นที่ ป่าชายเลน ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ ห้ามมิให้อนุญาตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนในทุกกรณี ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างถูกต้อง และไม่ขัดกับมติคณะรัฐมนตรี และสามารถจัดที่ดิน เพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลนท้องที่จังหวัดชายฝั่งทะเลได้ จะต้องขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องก่อนป่าชายเลนก่อน จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีแผนงานในการดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนที่เป็นป่าชายเลน ในท้องที่ ๑๓ จังหวัดชายฝั่งทะเล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ ห้ามมิให้ใช้ประโยชน์พื้นที่ ป่าชายเลน ในทุกกรณี ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยด่วนต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน ในท้องที่ ๑๓ จังหวัดชายฝั่งทะเล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ดำเนินการลงพื้นที่สำรวจรังวัดและขึ้นรูปแปลงแล้ว ดังนั้นพื้นที่ทั้งหมดในปี ๒๕๖๔ ที่ต้องขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี มีจำนวน ๖๔ พื้นที่ เนื้อที่รวม ๕๗๓-๓-๗๘ ไร่

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายในการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ในพื้นที่ป่าชายเลน เป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่ได้ทับซ้อนกับพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น และไม่กระทบต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น เนื่องจากได้ดำเนินการโดยการตรวจสอบจากฐานข้อมูลแผนที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ และเมื่อได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายแล้วเจ้าหน้าที่จะลงสำรวจพื้นที่ร่วมกับผู้นำหรือผู้แทนชุมชนและผู้ที่อยู่อาศัยใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นผู้นำตรวจและนำชี้เป็นรายแปลง

๔.๓ การอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน ในกรณีค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงป่าชายเลนทดแทน ไม่น้อยกว่า ๒๐ เท่า ของพื้นที่ป่าชายเลนที่ใช้ประโยชน์ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งว่าด้วยการปลูกและบำรุงป่าชายเลนทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อม กรณีการดำเนินการโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน พ.ศ. ๒๕๕๖

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้ยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ (เรื่อง รายงานการศึกษาสถานภาพปัจจุบันของป่าไม้ชายเลนและปะการังของประเทศไทย) วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ (เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลน) และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ (เรื่อง มติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๔๓ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการจัดการพื้นที่ป่าชายเลน) เพื่อดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน ในพื้นที่ป่าชายเลน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในท้องที่ ๑๓ จังหวัดชายฝั่งทะเล เพื่อนำที่ดินที่เป็นป่าชายเลน เนื้อที่รวม ๕๗๓-๓-๗๘ ไร่ ไปดำเนินการจัดที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยให้ชุมชน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๑๓๙๔

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๒๕๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ landuse_dmcr@hotmail.com